

ת"פ 41697/10 - מדינת ישראל נגד שמעון צבר

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 41697-10-13 מדינת ישראל נ' צבר

22 יוני 2014

לפני השופט יעקב שפסר

מדינת ישראל

המאשימה:

נגד

שמעון צבר

הנאשם:

nocchim:

ב"כ המאשימה עו"ד ליאת מנור והמתמחות טל שובל ומירית פרישמן

הנאשם ובא כוחו עו"ד מנשה סלטן

הכרעת דין

על יסוד הודהת הנאשם בעובדות כתוב האישום המתוקן הנני מרשיינו במიוחס לו בו, היינו 44 עבירות של גנבה בידי מורשה (לפי סעיף 383(א)(2) לחוק העונשין תשל"ז-1977 ביחד עם סעיף 393(2) לחוק הנ"ל), 44 עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות חמירות (לפי סעיף 415 לחוק הנ"ל), השטפת הכנסת מתוך דוח שנערך על פי פקודת מס הכנסת [נוסח חדש] התשכ"א-1961 בכוונה להתחמק ממס, (4 עבירות לפי סעיף 220(1) לפקודת הנ"ל), 5 עבירות של ניהול פנקסי חשבונות ורישומים כזבאים עבירות (לפי סעיף 220(4) לפקודת הנ"ל), 5 עבירות של מרמה עורמה ותחבולה בכוונה להתחמק ממס (לפי סעיף 220(5) לפקודת הנ"ל).

עמוד 1

ניתנה והודעה היום כ"ד סיון תשע"ד, 22/06/2014 במעמד הנוכחים.

יעקב שפסר, שופט

גזר דין

.1. הנאשם הורשע עפ"י הودאתו בעובדות כתוב אישום מתקון, ב-44 עבירות של גנבה בידי מורשה (לפי סעיף 383(א)(2) לחוק העונשין תשל"ג-1977 בלבד עם סעיף 393(2) לחוק הנ"ל), 44 עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות חמירות (לפי סעיף 415 לחוק הנ"ל), השמתה הכנסה מתוך דוח שנערך על פיפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] התשכ"א-1961 בכונה להתחמק ממס, (4 עבירות לפי סעיף 220(1) לפקודת הנ"ל), 5 עבירות של ניהול פנקסי חשבון וירושומים כזובים עבירות (לפי סעיף 220(4) לפקודת הנ"ל), ו- 5 עבירות של מרמה עורמה ותחבולה בכונה להתחמק ממס (לפי סעיף 220(5) לפקודת הנ"ל).

הודאתו של הנאשם באהה במסגרת הסדר טיעון שנכרת בין הצדדים בעקבות הלין גישורי ובטרם נשמעו הראיות בתיק, ובמסגרתו הגיעו הצדדים אף לעונש מוסכם מוצע בן 8 שנות מאסר, אסור על תנאי ופיקוי למתלווננים.

.2. בהתאם לעובדות כתוב האישום המתקון הנושא בחובו 45 אישומים בגין עבירות שבוצעו בין השנים 2006-2011, שכן הנאשם - עו"ד ותיק במקצועו, במצבו שווה ובכוב, 44 אנשים שונים לכל הפחות (להלן: המתלווננים), שנמננו בין לקוחותיו, קרוביו משפחתו, חברי ומכריו, מרביתם אנשים מבוגרים ופנסיונרים, להפקיד בידיו כספים לצורך השקעה תמורה תשואה גבוהה, ולהלן לו כספים לצורך השקעה תמורה תשואה גבוהה, והכל בכונה להונאותיהם, לקבל מהם כספם, ולגנוב מהם סכומי כסף רבים.

המתלווננים מסרו את כספם לנאשם, בשל המציגים הכוונים, תוך שהוא מנצל את אמוןם בו, בהיותו עורך דין או בן משפחתם או מכרכם, כמספר הכספי שהתקבל הנאשם לידי במרמה עמד על 39,409,748 ₪. לאחר שהוחזר חלק קטן בלבד מהסכום, אף זאת למספר מצומצם של מתלווננים ונוכח העובדה כי על חלק מהגניבה חלה התיישנות, עמד היקף הגניבה על סך של 20,399,615 ₪.

שיטת הפעולה בה נקט הנאשם היה מסוג המכונה הונאת פונזי (**Ponzi Scheme**), במסגרת הבטיח הנאשם למשקיעים תשואות גבוהות בפרק זמן קצר, ואולם בפועל לא השקיע כלל את הכספי באפקטי ההשקעה להם התחייב הנאשם, אלא שלח הוא את ידו בכספי אלה לשימושו האישי, או לשימושם של אחרים מטעמו. כספי ההשקעה שהוציאו כפירות ההשקעה שלומו למעשה מכספם של מושקעים אחרים ולא היו אלא החזר חלקו של הקאן.

נוכח היקף העצום של הכספי שנטקבלו על ידי הנאשם מרמה מהמתלוננים, המספר הרב של המתלוננים, גלים המבוגר של מרביתם, השיטתיות והתחכם במעשי המрма, ניזול האמון שנטנו המתלוננים בגין שהוא עורר דין ומשך תקופה בה فعل הנאשם, הורשע הנאשם במעשי מרמה שנעברו בנסיבות חמירות.

כתוצאה מתקבלת הכספי מרמה מהמתלוננים, נוצר אצל הנאשם מקור הכנסתה לא חוקי בסך של למעלה מ - 20 מיליון ₪, וכן נihil פנקס' שבותנות כוזבים ולא דיוק לפקיד השומה על הכנסתויו.

3. ב"כ המאשימה פירטה את השיקולים שעמדו בבסיס החומרה, הרי שהובאה על ידי המאשימה בחשבון, משך התקופה בה فعل הנאשם, כחמש שנים ולפיכך אין מדובר במועד חד פעמי אלא ב"עסק שלם" כהגדרתה, של קבלת כספים מרמה מאנשים תמים. כן צינה את השיטתיות בה فعل הנאשם כשנטיבות המקהלה שבפניו מלמדות על כך שה הנאשם ניהל משך תקופה ארוכה מעין בנק פרטי באמצעות מארג של עשוי שווה ומעשי מרמה, חוט מקשר בכל האישומים של הצגת מצגים כוזבים, מצגי השקעה כוזבים, מצגי תשואה כוזבים וממצאי ערביות בנזקיות כוזבים. פעילותו של הנאשם הייתה שיטתי ומתוחכמת. הנאשם זיהה את האפשרות לעשות רוח על ידי פיתויים של אנשים רבים ביניהם ל Kohoutov אשר לגיביהם התודע למצבם הכלכלי במסגרת יציגם בתיקים בדיני משפחה, ובמסגרת חוזים שערק למATALONIINOB ומסגרתם שיכנען להשקיע בידיים כספים בטענה שהשקעה זו תניב להם תשואה גבוהה בשוק. מספר לא קטן של מתלוננים שניסה לקבל את כספם בחזרה מהה振奋 לא הצליחו לקבל בחזרה. הנאשם היה משכנע באמצעות שנות את המתלוננים להותיר בידיו את כספם ומה שיר לחשיך בכיספים לשימושו שלו. יתרה מכך, הוא אף שיכנע במרמה חלק מהמתלוננים להוסיף על סכומים אלה סכומים נוספים שאף הם לא השיקעו על ידו, ואף בהם שלח יד לשימושו הפרטני. כן צינה ב"כ המאשימה את כמות הקורבנות ומיהוותם. מדובר ב-44 נפגעים עברים וב"עוקץ" סיידרתי של פגיעה מצד הנאשם בעיקר באנשים הקרובים לו ביותר. ניצול חבריו, בני משפחתו, אנשים מבוגרים שהיו לקוחותיו וסמכו עליו בתור עורך דין, וכן מסרו לו את כספם. אותם מתלוננים נותרו חסרי כל. מרביתם הינם אנשים קשי ים שרוקנו בלחץ הנאשם את קופות gamel שלהם וחסכו נכסים, מכרכו נכסים, הפיקידו בידיו ירושות שקיבלו, וכן לקחו הלוואות כדי להשקיע בעצמם כספים, וכל זאת כאשר הנאשם מיצג אותם והם סומכים עליו בצוותה מוחלטת. עוד צינה כי חלק מהעבריות בהן הודה הנאשם בוצעו במסגרת תפיקדו כעורך דין. הנאשם השתמש באמון והمعد המוכנה לו כעו"ד, וגע בפועלותיו פגעה קשה בשם המטיב של עורכי הדין וניצל לשם קידום תחבולותיו את יחסיו האמון הנינתנים לעורכי דין. אמון הציבור הינו נדבר מהותי בעבודת עורך דין, ובפגיעהו של הנאשם בנדבר זה פגע הוא אף הציבור עורכי הדין הפעלים בנאמנות ובושרה לטובת לקוחותיהם. תאונות הבצע והיקפי הסכומים האדרירים בהם מדובר מהווים אף הם שיקול לחומרה, כשביצוע העבריות לא בוצע על ידי הנאשם בשל מצוקה כלכלית אלא מתוך רדיפת בצע וממן. ב"כ המאשימה הזכירה כי מרבית הכספי לא הוחזו למתלוננים.

אל מול האמור צינה ב"כ המאשימה לפחות, את מרכיב אפקטיביות העבירה. בשל טעות בשיקול הדעת לא היה עצור הנאשם עד תום ההליכים מהשלב הראשון למרות שראו היה להיעזר, ועל כן יש בהסדר הטיעון כדי לקדם את כניסה של הנאשם למסאר בהקדם האפשרי לתחילת ריצוי עונשו. כן הובאו בחשבון קבלת האחריות על ידי הנאשם וכוכנותו להודאות בעבירות כתוב האישום, עוד לפני העיד הראשון בתיק. גם גילו של הנאשם, 66 שנים, עברו הפלילי הנקן ומצב בריאותו הובאו בחשבון כנסיבות מקלט לעונש. וכן הובא בחשבון הרצון להמנע מעגמת

נפש נוספת למתלווננים נפגעי העירות, רובם מבוגרים קשי יום והצורך בהעדתם וההשפעה הפיזית והנפשית עליהם הצפיה מכך. כמו כן הובאו בחשבון שיקול ההתיישנות של חלק מהעירות, וחסכו בזמן שיפוטו. בנסיבות אלה ביקשה לאמץ את הסדר הטיעון שהוצע.

4. ב"כ הנאשם ביקש אף הואלכבד את הסדר הטיעון. בדבריו ציין כי הסדר הטיעון הושג לאחר הילך של גישור כהסיבה העיקרית הייתה למעשה קשיים ראיתיים ותיקוניים מהותיים שבוצעו בכתב האישום, לרבות הורדת סך של כ - 16 מיליון ₪ ממנו אשר הושב למתלווננים רבים. לדבריו חלק מהמתלווננים אף הרווחו רוחה רב מההחזרים של הנאשם.

ב"כ הנאשם הדגיש כי הייתה למעשה מערכת פיננסית ארוכת טווח במהלך נטל הנאשם כספים מחד, אך דאג גם להшиб כספים. בנקודת זמן מסוימת איבד הוא שליטה, אז למעשה החל להתגלל "כדור שלג" עד שלא הצליח להחזיר את הכספי. מדובר במערכת שהחלה החל משנת 78 למעשה כמעט עד שנת 2010 ولو רצתה הנאשם היה לעקוּץ עוקץ "כמקובל" הרי זה לא היה נמשך תקופה כל כך ארוכה ולא היה מחייב כספים למתלווננים רבים.

ב"כ הנאשם ציין את היותו של מרשו, אדם נורטיטי לחלוין שבמשך 39 שנים פעילותו כעורך דין, فعل רבות עבור לקוחותיו, הגיע להישגים רבים ולתקדים רבים במערכת המשפט. בדבריו ציין כי מדובר ביום עצוב בו נאשם ברמתו האינטלקטואלית והפיננסית עומדת היום לדין על מעשים שעשה ואולם נטל למעשה אחריות מלאה על מעשיו כבר בשלב החקירה. כן הזכיר את הקושי של הكنيיה למאסר של נאשם בגיןו של הנאשם דין, לאחר היותו משוחרר ללא תנאים מגבלים, כשמטה לחמו נגדו, לא משמש ולא יכול עוד לשמש כעו"ד, וишחרר מבית הסוהר בגין מבוגר מאוד מחוסר פרנסה. עוד ציין את הפגיעה הקשה בשמו של הנאשם נוכח סיכון תקשורתו של הפרשה באמצעות התקשרות והיותו נתן לפניו רבות וアイומים קשיים מצד נשים שביקשו את כספו. בנסיבות אלה טען, הסדר הטיעון מazon וועל כן ביקש אף הוא להיעתר לו.

5. בדברו האחרון דיבר הנאשם בתרגשות רבה וניכר כי דבריו נאמרים עמוקה דLIBIA. בדבריו ציין כי עומד הוא בש ונכלם כשלו ניצב שבר גדול ואיום של המתלווננים. הנאשם תיאר את קורות חייו, לימודי משפטים באוניברסיטה העברית במסגרת העתודה האקדמית והיותו עורך דין מזה 39 שנה.

ה הנאשם תיאר כי חייו וחוי משפחתו קרסו ונשברו, וקריסתו השפיעה קשות גם על המתלווננים. סבלו וצרכו הם בכך וכךפס לעומת הסבל והנזק שנגרם למתלווננים והוא לוקח אחריות מלאה על מעשו ושגיאותיו ומצר עליהם מאד. הנאשם תיאר כי אין לו מנוח לא ביום ולא בלילה והוא כלוא בתוך מצפונו כשמצפונו מכבה בו ורודף אותו. לדבריו אמנים נלקחת חיrotein, ואולם מצפונו ימשיך לישרו ולהעיק עליו גם בבית הכלא. בדבריו ציין עוד את קritisתו הכלכליות והיותו נותר חסר כל, כשהמזה ארבע שנים נע וננד הוא בין קרוביו משפחתו, ללא עבודה, ללא פנסיה, ללא בית וחסרי כל, הוא ורעייתו, החיים מנדרות של אנשים טובים. כן פירט את מצבו הבריאות הkaza, שנונתר לבדוק ממש עזוב לגורלו, ללא חבר אחד מעשרות שהיה לו. לסיום דבריו ביקש "בדחיפו ורחיימו ובפנים כבושים מבושה" את סלחנתם של המתלווננים.

6. הוואיל והצדדים הגיעו לידי הסכם מוסכם לעניין העונש, אין צורך לפרט את שיקולי העונשה ומתחמייה בהתאם לתיקון 113 לחוק. יחד עם זאת אצין, כי מעין בפסקין דין שהוצגו עולה, כי העונש המוצע אכן מצוי במתחם העונשה המקביל לעבירות מסווג זה, אף אם ברף תחתון בו.

כך למשל בע"פ 60/2007 **אמנון פרידמן נ' מדינת ישראל** (16.10.07) אישר בית המשפט העליון עונש של 6 שנות מאסר לעו"ד שביצע במשך 6 שנים מעשי מרמה כנגד לקוחותיו. בכתב האישום הנ"ל היו 19 אישומים בלבד, והיקפו היה נמוך ממשמעותית מענייננו.

בע"פ 11/27 **אליהו חוץ נ' מדינת ישראל** (21.9.11), הועמד עונשו של נאשם אשר הוליך שולל את לקוחותיו בהיקף מרמה של 15 מיליון ₪ (לאחר החזר יתרה) ל-12 שנות מאסר.

בדנ"פ 2334/09 **ישראל פרי נ' מדינת ישראל** (23.5.11), אושר עונש של 10 שנות מאסר בגין עבירות שבוצעו על ידי המערער שלחו ידם בפרמיות בטוח שהגיעו לאלפי מתלוננים מכח האמונה על בטחון סוציאלי שבין גרמניה לישראל, בהיקף גנבה של כ- 320 מיליון מרק.

בע"פ 2037/2005 **ידין מכנס נ' מדינת ישראל** (28.11.07), הועמד עונשו של מערער, אף הוא עו"ד במקצועו שהתמנה להיות מנהל עזבון שהורשע בגיןה בידי מורשה, בסכום של למעלה מ-11 מיליון ₪ כלפי מתלוננת בת 8 שנים שבעזבון לטובתה מעלה, על 5.5 שנות מאסר. יזכיר כי באותה עניין מדובר היה בעבירה אחת של גנבה בידי מורשה כלפי מתלוננת אחת.

ראוי לציין אף את פסק הדין בת.פ. (מח' ח'') 31959-06-12 **מדינת ישראל נ' חוסאם מוחשן** (20.11.13), בו נדון נאשם, עו"ד במקצועו, בגין 7 אישומים, 6 מתוכם כנגד לקוחותיו מהם גנבות סך של 714,300 ₪ וניסיה לגנוב עוד כ- 200,000 ₪, והשביעי בגין עבירות מס, בין השמatta הכנסות בסך של 695,000 ₪, ל- 7 שנות מאסר בפועל.

כן ראוי לזכור פסק הדין בת.פ. (מח' ת''א) 44540-06-12 **מדינת ישראל נ' ערן מזרחי** (4.7.13), בו נגזרו על נאשם שהודה ב- 84 עבירות של גנבה בידי מורשה, למעלה מ-100 עבירות של קבלת דבר במירמה בנסיבות מחמירות ובUberiorum העניין הלבנתה הונן, בהיקף כולל של 47,600,000 ₪ ל-12 שנות מאסר בפועל,

לאור המפורט נראה, כי עניינו החובק 45 אישומים, היקף גנבה בפועל מצד עו"ד כלפי למעלה מ-40 מתלוננים שהם כנגדו ומכוו, בהיקף של למעלה מ-20 מיליון ₪, על פני תקופה ממושכת, מצוי בתוך מתחם העונשה המקביל בפסקת בת המשפט השונים, ולכשעצמו סבורני, כי מצוי הוא ברף הנמוך שבמסגרת מתחם העונשה.

7. שיקולי הצדדים, לחומרה ולקולא בהגעתם להסדר הטיעון המוצע, פורטו בהרחבה בתחילת גזר הדין, ונראה לי כי אכן הובאו בחשבון מכלול השיקולים הנצרכים לעניין. יוזכר כי הכלל הוא כבוד עתירת הצדדים בהסדר טיעון, אלא אם העונש המוצע מפר את האיזון שבין טובת ההנהה שמקבל הנאשם לבין האינטרסים הציבוריים וגבמידה משמעו תימתה העונשניתה נגזרעליו אללא הסדרהטייעון. כאמור אני סבור שזה המצב, ועל אף העובדה כי העונש מצוי ברף תחתון יחסית של מתחם העונשה, הוא אינו סוטה ממנה באופן המצדיק התרבותי בו.

. 8. בנסיבות אלה החלטתי לאמץ את הסדר הטיעון והנני גוזר איפוא את דינו של הנאשם כדלקמן:

א. 10 שנות מאסר בפועל, מתוכם 8 שנים יהיו לריצוי בפועל והיתרה תהא על תנאי, וה坦אי הוא שלא יעבור משך 3 שנים משחררו, אחת העבירות בהן הורשע. מתוך תקופת המאסר ינוכו ימי מעצר אותם ריצה במסגרת תיק זה (27.3.11 ועד 17.3.11).

ב. פיצוי לכל אחד מהמתלוננים נושא כתוב האישום המתוקן, בגין סכום הגניבה שנלקח מכל אחד מהם עפ"י המפורט בפרטיו האישום שבכתב האישום המתוקן, ובלבך שהסכום בגין כל מתלון אינו עולה על סך של 258,000 ₪. במקרה בו סכום הגניבה עולה על הסכום האמור, יושב על ידי הנאשם לאוטו מתלון סך של 258,000 ₪.

ג. ככל שישלים חלק בלבד מן הפיצוי, תינתן עדיפות להשבתו בהתאם לגילם של המתלוננים, היינו ככל שגיל המתלון מבוגר יותר, כך יקבל החזר בעדיפות מוקדמת יותר.

בהתאם למסוכם בין הצדדים יתייצב הנאשם לריצוי עונש המאסר בפועל שהושת עליו, ביום 26.6.14 לא יותר מהשעה 00:00 במתחם כלא הדרים, כשבידו תעודה מזהה וכן עותק מגזר דין זה. הערבויות שהיו בתוקפן עד היום יוותרו בעינם עד התיאצבותו של הנאשם למאסר.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתור 45 יום מהיום.

ניתן והודיע היום כ"ד סיון תשע"ד, 22/06/2014 במעמד הנוכחים.

יעקב שפסר, שופט

הוקלד על ידי ליאת עדן